

„ZREZK KASZUBSKO” PISMO LUDU KASZUBSKIEGO

„Zrzek Kaszebko” wychodzi trzy razy w tygodniu. Dodatek dla rodziny kaszubskiej „Obec” ukazuje się w każdym numerze czwartkowym. — Prenumerata półroczna i pod opaską numerowaną 50 — zliczając numerację pocztową należy odnawiać od 1 do 18 każdego miesiąca. — Cena pojedynczego numeru 4 — 2l.

Redaguje Kolegium. Wydawca: Spółdz. Wydawn. „Zrzek Kaszebko”. Adres Redakcji i Administracji: Wejherowo, Rynek 7. — Skrzynka Pocztaowa nr 30, Telefon 88. Redakcja przyjmuje w domu i osobny godz. 10—12.

Rok X Wejherowo — środa 20 sierpnia 1947 Nr 70

Gdańsk jest kaszubski

W tym miesiącu przypada 950 lat temu chwili, kiedy istnienie miasto Gdańska zostało już wyraźnie w kronikarza stwierdzone. Wiadomo zresztą, że miasto samo istnieje od niepamiętnych czasów, których nie sięgają już najstarsze, znane nam zapiski. W każdym razie zapisana historia Gdańska liczy obecnie 9 i pół wieku.

Przez ten długi okres czasu ilość zmian doznał się sławny, przetrwały kaszubski gród. Jak nardzo zmienił się jego charakter od momentu, kiedy twili siłą kaszubskiego życia do chwili, kiedy opnowały przez hitlerowców stał się pretekstem rozporządzenia drugiej wojny światowej.

A przecież cały czas swej historii, najdawniejszych lat do dnia dzisiejszego, Gdańsk był i pozostał prawdziwie stolicą ziemi kaszubskiej i całego Pomorza nadwiślańskiego. W ciągu wszystkich wieków, kiedy mowa nasza zępnichą została do bocznych ulic i przedmieść, kiedy obce interesy panowały się w mieście i w porcie, Kaszubi nie uznali utraty swej głównej, historycznej siedziby.

Dzisiaj do Gdańska wołny mamy dostę. Ale czyż spotykamy w tym mieście Kaszubów na odpowiedzialnych stanowiskach? Czy obecnie nie stanowią ty wyłącznie warstwy ludu ciężko pracujących, pobawionej wpływu na losy i charakter miasta? Pod tym względem, niestety, mało się zmieniło, a że tak jest, w ty należy nasza przede wszystkim wina. Stale wykazywamy tak mało inicjatywy i tak mało przności, że z latowicią nas ubiegają.

Ale to musi się zmienić i znieć się na pewno. Kaszubi teraz dołączają wszelkich sił, by Gdańsk, stolica Świętoki i Mielwina II, stolica całego Pomorza nadwiślańskiego, stał się grodem, z którego promieniować będzie przemocnie kultura kaszubska. Czuć gdańską ludność autochtoniczną; nawet nie zdaje sobie dżi sprawy z tego, że pochodzi z ludu kaszubskiego, że do ludu tego należy i że z nim powinna wspólnie pracować nad utworzeniem w Gdańsku inocej siedziby kaszubszczyzny. Trzeba ich ponownie wciągnąć w nasze grono i wzmocnić dopływem nowych sił, aby przebrzoć ludu postawione, twierdzenia, że Gdańsk jest kaszubski.

Właśnie stać, z Gdańska, powinna promieniować działalność kulturalna i społeczna na całe Kaszuby. M. Koźłinkowski.

Projekt „Unii Celnej” odrzucono

Paryz (PAP) Jak wiadomo, na konferencji paryskiej, poświęconej „Planowi Marshalla”, wystąpiono z wnioskiem zawarca um celnej 16 państw europejskich. Tem niezakładany wniosek został przyjęty z rezerwą. Delegaci większości krajów ucze-

stniczących w konferencji podkreślali, że nie mają w tej sprawie żadnych pełnomocnictw i że muszą konsultować się z innymi rządami. Delegaci brytyjski udali się w tej sprawie do Londynu. Jak się okazuje, Wielka Bry-

tania, kraje skandynawskie i Szwajcaria wysunęły bardzo poważne zastrzeżenia, uwiązując się sprawa za przedzwazną.

W ostatniej chwili domowa, że delegat brytyjski sir Oliver Franks powrócił już z Londynu po odbyciu narad z rządami brytyjskim i oświadczył, że Wielka Brytania nie może zobowiązać się w sprawie przystąpienia do ewentualnej unii celnej.

Paryz. Na piątkowym posiedzeniu komitetu współpracy w Paryzu, omawiana była sprawa unii celnej 16 państw europejskich, biorących udział w konferencji paryskiej. Delegat brytyjski Frank, badząc szerszych ocen możliwości zawarcia unii celnej między kilkoma wysoce uprzemysłowionymi krajami. Zdaniem Franka, portraktacje takie musiałbyy potrwać co najmniej 7, a może nawet 10 i 12 lat, zanim dałyby jakies rezultaty. Co najwyżej możnaby liczyć na utworzenie unii celnej między dwoma lub trzema państwami.

Truman nie zwołą Kongresu dla ustalenia pomocy Europie

Nowy Jork (PAP) Prezydent Truman oświadczył na konferencji prasowej w Białym Domu, że w chwili obecnej nie widkuje na konieczność zwołania specjalnej sesji kongresu. Który jak wiadomo zbierze się dopiero w styczniu 1948 r.

Prezydent powiedział również, że nie może określić rozmiaru pomocy, jakiej Europa może się spodziewać na podstawie planu Marshalla.

Truman odmówił wszelkich komentarzy

odnośnie kryzysu gospodarczego w Wielkiej Brytanii.

Oświadczenie prezydenta Trumana, że nie widzi potrzeby zwołania specjalnej sesji kongresu, przyjęte zostały przez członków delegacji brytyjskiej z dużym rozczarowaniem. Obecnie — zdaniem obserwatorów politycznych — nie ma już żadnych szans na przypięszenie realizacji planu Marshalla lub jakikolwiek „specjalna” pomoc USA dla państw Europy.

Konferencja panamerykańska

Moskwa (PAP) Dzisiejsza „Prawda” zępnawia rozpoczynając się konferencję państw amerykańskich w Rio de Janeiro z niedawną konferencją paryską stwierdzając, że mają one ten sam cel — utrwalenie hegemonii światowej St. Zjednoczonych. Dziennik radziecki pisze, że państwa południowo — amerykańskie obecnie są prawie kolonią amerykańską, bowiem ich życie

ciem gospodarczym i polityką wewnętrzną kieruje imperializm amerykański.

Monopolisci amerykańscy — konkluduje dziennik — chcą wykorzystać obecną konferencję w celu obciążenia państw południowo — amerykańskich dodatkowym obowiązkim dostarczenia środków pieniężnych dla bat wojkowych USA.

Nowy Jork. W mowie inauguracyjnej na konferencji amerykańskich ministrów spraw zagranicznych w Petropolis koło Rio de Janeiro, sekretarz generalny ONZ Trygve Lie zarządził, że narody amerykańskie, unikając lokalnych woj i zamiesz, oraz regionalnych, mogą przyczynić się do zapobieżenia większym konfliktom. Trygve Lie podkreślił, że spotkanie w Petropolis jest spotkaniem między członkami ONZ,

którzy powinni mieć na oku szerze interesy górujące nad interesami, którekolwiek narodu, któregokolwiek kontynentu lub grupy kontynentów. Motocze — mówi Trygve Lie — nie przykłał innym narodom, które nie mają możności tak dobrego wzajemnego poznania się, jak to powinno mieć miejsce między sąsiadami.

Argentynski minister spraw zagranicznych Bruggaglia oświadczył prasie, że Argentyna nie będzie bijnajmniej tak nieprzejednana co do kwestii jednorodności decyzji obecnej konferencji. Udzielił również wyjaśnienie w sprawie inicjatywy argentyńskiej co do zwołania konferencji gospodarczej. Konferencja ta ma na celu zorganizowanie współpracy i pomocy międzyamerykańskiej. Różni się ona więc od planu Marshalla dla Europy o tyle, że plan ten opiera się zasadniczo na pomocy zewnętrznej.

Tajny układ amerykańsko-grecki

ATENY (AP). Afiański korespondent tureckiego pisma „Valan” podaje szereg szczegółów tajnego układu między amerykańską misją wojkową i rządem greckim.

Układ ten zawiera szereg klauzul, które z góry spróbują wszelkie począzyna rządu greckiego w stosunku do komunistów i E. A. M.

Jeden z paragrafów tajnej umowy zapewnia rządowi greckiemu wszelką pomoc finansową z pomocą zbrojną w jego walce z partyzantami.

Zgodnie z depeszą agencyj Tass w Grecji znajduje się już 12.000 amerykańskich ekspertów wojkowych, którzy mają za zadanie wyuczyć armię grecką użycwianiem amerykańskich broni.

W Grecji koniec monarchii?

PARYZ (PAP). Z Aten donoszą, że dowódca greckiej wojsk powłókańczy gen. Markos wygłosił przemówienie radiofonowe poświęcone przyszłemu ustrojowi Grecji. Gen. Markos zastąpił, że król grecki Pawel wien uszczęśliwi, a w Grecji należy proklamować republikę.

W paryskich kołach politycznych uważa się, że na terenach zajętych przez powstańców greckich przyspoglino się projekt republiki i nowego rządu.

Dwa nowe dominia W. Brytanii

LONDYN (PAP). Narodziny dwóch nowych dominii brytyjskich — Indie i Pakistan — obwieszczone o północy z 14 na 15 sierpnia salwami dział, dzwonami i ogniami sztuczniczymi w miastach i wioskach Indii i Pakistanu.

W Nowy Delhi; odzwał się wielki dzwon z kopuły gmachu Parlamentu, dając znak rozpoczęcia szeregu uroczystości wojkowych i cywilnych.

Wszystkie flagi w hinduskie i meczety muzułmańskie stali oloworem.

Wrz w uderzeniem północy lora Maunbatten przestał być włókołem Indii i stał się gubernatorem generalnym nowego dominium.

W jednocześnie przywódcą muzułmanów Mohammed Ali Jinnah otrzymał oficjalnie tytuł gubernatora generalnego Pakistanu. Pandit Jawaharlal Nehru, pierwszy pre-

mier nowego dominium Indii, wystosował okolicznościowe orędzie do 300 milionów mieszkańców dominium.

W Nowy Delhi studenci spalili kukłę sym bolizującą imperializm brytyjski. Ludności rozdawano pamiątkowe medale i bawelinową odzież. Ulice miały Indii i Pakistanu zapalony się obrzynymi tłumami.

W piątek rano w Nowy Delhi były wicekról Lord Maunbatten został zaprzęgnięty jako gubernator generalny Indii. Przysięgę przyjął indyjski sędzia najwyższy Sir Harilal Kania. Następnie przyjął on przysięgę od członków gabinetu indyjskiego na czele z Panditem Nehru, Tymczasem w stolicy Pakistanu Karachi famlejszy gubernator generalny Jinnah przyjął od władności konstytucyjną pakistańską, oraz na werność królowi Ilerzemu VI i jego następcom.

Na Ziemi Kaszubskiej

Wajherowo

— **Miejska Szkoła Muzyczna** w Wajherowie podaje do wiadomości, że od dnia 20-go sierpnia br. przyjmują dalsze wpłaty uczniów **nie** następujących klas: fortepiano, skrzypiec i śpiewu. Do zapisu są także zobowiązani uczniowie, którzy uczęszczali w roku ubiegłym. Nauka rozpocznie się dnia 1 września 1947 r. w Kancelarii czynna w budynku szkolnym przy ul. Sobieskiego 257 od godz. 15.30 do 18.15.

— **Starostwo Morskie** — Ref. Aprozacji — zawiadania o rozdziale tekstylii za II kwartał 47 r. Towar do odbioru w punktach rozdzielczych. Zakłady pracy, II-czarze poniosł 50 osób, objęta była przydatki zielinowa. Wartość punktowa za miesiąc kwiecień jest 19 pkt, maj — 19 pkt, czerwiec — 18 pkt; pełna wartość punktowa za cały kwartał wynosi 56 pkt Termin rozdziału tekstylii upływa z dniem 25-go sierpnia 47 r.

— **Otwarcie Kółek.** Z początkiem nowego roku szkolnego otwiera się w Wajherowie przy ul. 3-go Maja 19 Konwikt biskupi (bursa) dla uczniów gimnazjum i sztych klas szkoły powszechnej. Zgłoszenia przyjmuje ka. prekt. Mówka.

— **W związku z ogólną obniżką cen** Zarząd Cechu Rzemieślników w Wajherowie pida do wiadomości, że postanowił na nadzwyczajnym zebraniu w dniu 10. 8. 47 r. obniżyć około 25 proc. w stosunku do cenlike wojewódzkiej za robocizne napr. obwijać żel męskie 250 zł (sztyt 20 proc. więcej), żel męskie 200 zł, żel dziewczęci 230 zł, obc. męskie 140 zł, obc. damskie 90 zł, obc. dziewczęce 90 zł. Znacznymi, że powyższy cenik obowiązuje od dnia 18 sierpnia br.

Odezwia kierownika szkoły ob. Sarnewskiego do społeczeństwa Wajherowa.

Jednym z wielu warunków wychowania państwowego młodzieży przez szkołę jest konieczność, by szkoła posiadała następujący komplet obrazów: godło Państwa Polskiego, portret Prezydenta Rzeczypospolitej, Marszałka Roli - Żywnościskiego oraz Premiera.

Obowiązek dostarczenia wyszczególnionego kompletu obrazów spoczywa na Zarządzie Miejskim, który zmuszony jest w obecnym okresie przeprowadzić poważny remont budynków tej szkoły powszechnej, a problem zakupu obrazów ze względu na finansowy wysosa na plan dalszy. Zatem trudno przewidzieć, w jakim terminie szkoła mogła by dane obrazy otrzymać, w każdym wypadku nie otrzyma tychże w roku szkolnym 1947-48.

Znać wypróbowaną ofiarności i zrozumienia dla potrzeb szkoły miejscowego społeczeństwa, zwracam się niniejszym z uprosi- ną i gorącą prośbą do niego o okazanie dla tej szkoły i nadeślanie kompletu obrazów w takiej formie, by one były gotowe do zawieszenia na ścianie (wzromoszenie pod szklm). Na odwrotnej stronie proszę umieścić podpis Szan. ofiarodawcy.

W nadziei, że niniejsza prośba moja nie pozostanie bez echa, zgóry składam ją drogą, wyraży serdecznego podziękowania w imieniu całej szkoły, w zaprosu nauczycielskiego i imieniu moim.

Od Red.: Chętnie przyjmujemy ofiary na cele wymienione przez ob. Sarnewskiego.

Otwarcie Obozu Przyprosobienia Rolniczo-Wojewódzkiego.

W czwartek, dnia 14-go bm. odbyła się uroczystość otwarcia obozu PRW. (Przyprosobienia Rolniczo - Wojewódzkiego) w Wajherowie, która zaszczylić była obecnością dyrektora Państ. Urzędu WF. i WF., gen. Kuszko, poseł do Sejmu Ustawodawczego ob. Bigus z-ca d-cy 16 DP ppłk.

Gizieno-Romanowski oraz prezydentwole PPR, PPS, SL, administracyjnych władz powiatowych oraz Zw. Sam. Chł.

— Po przyjęciu raportu komendanta obozu ob. mjr. Kuzynał, podniesieniu sztanaru. gen. Kuszko wygłosił pogódnione przemówienie, w którym nawiązywał konieczność zorganizowania PRW.

Obecny PRW, nie są przyprowadzone dla kolektujących wsi lecz skłóła dla naszej rolniczej młodzieży, z której wyjdzie wzorowy żołnierz i obywatel.

Polce, która się odbudowuje, nie stać na utrzymanie liczonej armii i dlatego, utrzy- mując kadrowe wojsko polskie z fundusz- zów obejmujących przewlekłe kalkancie procent budżetu Państwa, przekazywali wojs- kowo cały naród w ramach Przyprosobienia Wojewódzkiego.

Na kuracji PRW, Juska została prze- skazana nie tylko wojownikowi i fizycy, ale otrzymała również fachowe wiadomości od instruktorów Przyprosobienia Rolnic- zego.

Po gen. Kuszko przemawiali prezes Woj. Zarz. Zw. Sam. Chłopskiej ob. Porębski, kier. Wyzd. Org. Zarz. Woj. SL ob. Ob- rębki i przedstawiciele starostwa ob. Kalu- za. Powitani oni zebranych w liczbie około 500 junaków PRW, podkreślając znaczenie ludów PRW. dla Polski.

Po przemówieniach junacy i goście spoży- li wspólnie lunchowy obiad.

— **Komunikat.** Powiatowa Komisja Cen- niktowa w Wajherowie niniejszym zawiada- nia, że maksymalne ceny na mąkę pszen- ną, mągo włocho, wierzbowe, ciętlewo, wy- robione wędlinarskie i mąbaki, ustalane przez Wojewódzką Komisję Cennikową, a obowiązu- jące od dnia 15 sierpnia 1947 r. w powiecie morskim — pozostały bez zmian (cennik z dnia 15 lipca 1947 r.) za wyłatk- em: Mąka żytnia 10/25 za 1 kg hurt 35 zł, detal 31 zł, chleb żytni 80% 5z 1 kg hurt 32 zł, detal 31 zł, bułki 50 gr. z maki pszen- nej 80% hurt 4,50 zł, detal 5 zł za 1 szt. Powyższe ceny obowiązują od dnia 15-go sierpnia 1947 r.

WEJHEROWO Koleżankom i Kolegom podajemy do wiadomości, że dnia 24 bm. o godz. 12.30 w sali Kol. Naczkz, ul. Wa- łowa, odbędzie się ZEBRANIE MIEJSKIE NARODU POLSKIEGO w Wajherowie. Przybycie wszystkich członków konieczne. Zarząd.

Polcyno, pow. morski. Mieszkańcy tu- lejszej wioski obchodzili w ub niedziele

ZAKŁAD
**MALARSKO-
DEKORACYJNY**
wykonuje wszelkie prace wcho-
dzące w zakres MALARSTWA jak
wymalowanie powozów,
pokoi, mebli, fasady, ko-
ścioły, wózki dzieci. Itd.
SPECJALNOŚĆ
malowanie Godeł i Firm

Przyjmuję się zamówienia na prace
zamiejscowe — ceny przystępne

Jan Krampa
mistrz malarzki.

W e j h e r o w o, D a b r o w s k i e g o 3

Ustawiana się zgubione stałe zaświadcze-
nie rehabilitacyjne na nazwisko Kura Augustyn, Kura Anna i Kura Malgorzata
Zielonko, pow. morski. (348)

Zamienić dobra krówe na konia. Zgło-
szenia do adm. „Zrzeszcy”. (353)

mała ale wruszająca uroczystość poświęce-
nia krzyża wiejskiego i kapliczki. Krzyż i
kaplicę w czasie okupacji zniszczył i u-
suneli hieronim. Figury N. P. Marii, Dzia-
ciątka Jezus i św. Józefa wyndeli na śmiet-
nik i dano widać do rąk na znak szczy-
dła. Lud polczyński nie mógł zapomnieć
tego świętokradczego czynu. Po otrzyma-
niu wolności biał i przede wszystkim robo-
wni rolni mejsku Polcyno złożyli się i
postawiono na tym samym miejscu nowy
krzyż. Kaplicę własnym kosztem wystawił
p. Miok. Uroczystego poświęcenia krzyża
obc. k. dziekan Pischöder z Pucka w
obecności dwóch księży zamiejscowych, a
kaplicę poświęcił syn ziemi nasz kaszubi-
skiej ks. Muller, który również w serdecz-
nym słowach, skierował do poddanych pa-
nów. Jest to naprawdę radosny objaw i do-
wód, że Kaszubi są gorąco przywiązani do
wsi i chętnych własnych przodków. (1e)

Tczew. Dnia 7 bm. odbył się pogrzeb
śp. ks. radyce Feliksa Żelewskiego, admini-
stratora parafii w Swarzędziu, gdzie zmarł
dnia 3 bm. w 43 roku kapłaństwa.

Dozynki w Lubkowie

Lubkowo jest położone o 30 km. na
północny-zachód od Wajherowa i należy
administracyjnie do gminy Krokowa.

Zaczną się wsiy na uboczu od uczę-
szczanego dróg, lonie w zieleni drzew o-
wocowych pachnie wiat i gniłwem po-
siekanych lasów szpakowisk. Od otoczo-
jącego jeziora Zarowickiego dzieli ją zaledwie
50 metrów.

Mieszkańcy Lubkowa to rolnicy, ludzie
znani z uczciwości, żyją jak się to lubis, jak
Pan Bóg przykazeł.

W ubiegą niedzielę, urzędzalo Lubkowie
tegoroczne dozynki. W godzinach po-
popołudniowych na krańcu wsi uformował się
korowód żniwiarz i żniwiarzy. Ustawili
się umajone zieloną wiozą i młodzież na
koniach. Korowód przeszedł przez wies z
orkiszą dęta, a następnie zgrupowano się
w ogrodzie, gdzie odbył się główny
punkt uroczystości dożynkowych.

Rozpoczął od przemówienia miejscow-
ego sultysy. Oczko, sół do podziękowań
za to, że życie z kolci po oddysaniu wol-
ności wies obchodzi dozynki. Wspomniał
kres okupacji niemieckiej, zaznaczył,
jak to wróg niszczył Polskę biologicznie,
niweczyli kulturę i zapowiadali całkowitą
zeglądę narodu polskiego.

„Bestalstwo hitlerowskie nie mało nar-
ni — cłnągą dółta mowa — tysiące Ka-
szubów, najwzierniejszych synów naszej oj-

ci. Żelewski urodził się 13. 5 1880 w
Wajherowie. Będąc uczniem gimnazjum
chemińskiego, skazyany został za przyna-
szenie do filomatów na karę więzienna.
Przeniesion do cielecy lwowskiej, gdzie
po otrzymaniu święcenia urzędował jako
wikary, proboszcz i katecheta w Czersto-
woch. Po cawobrodzeniu Polkiem w roku
1920-ym powrócił do wsi i był profesorem
w szkołach w Lubkowie, pomocnikiem w Koro-
Święcie i Chelmnie, proboszczem w Koro-
nowie i Rybsku. Z powodu choroby ustąpił
i zapoeiał się parafią swarzędzkiej.

Klanino. Powiatowa Szkoła Gosp. Wiej-
skiego i Gimnazjum Rolnicze dla dorosłych
w Klaninie, gm. Krokowa, pow. Morski,
przyjmując do zapisy książki zapisy młodzieży
męskiej i żeńskiej z ukonczoną szkołą po-
wszechną. Zapisy przyjmują się listownie
i osobicie codziennie w kancelarii dyrektel
szkoly. (Przytancak kolejowy na miejscu).
Trzy Powiatowe Szkoły jak i przy gimna-
zjum jest internet. Dla niezamężnej mło-
dzieży przewidziano się stypendia. Nauka roz-
poczyna się 15-go września 1947 r.

Dozynki w Lubkowie

czytny Polski, zostało w okrutny sposób
pomordowanych, względnie za przyniesie
się do polskości zamkniętych w obozach
koncentracyjnych. Te dzikie nastawy hitler-
owców jednak nie stałaby patriotycznej
postawą ludności kaszubskiej w walce z
niemieckim najezdcą. Naszego wkładu w
tę walce nikt pomniejszy nie może. My
Kaszubi z tej walki musimy jednak czerpać
wiosną na przyszłość.

„Niemcy nie zapomnieli jeszcze o swym
hasła. Drząc nasz Osten, musimy więc być
czujni, robić wszystko aby pomóc Polsce
i jej Rządowi przy odbudowie kraju. Mu-
siny dążyć do tego, aby Polska wyemęła się
z tej klatki, na ledwo z przodkowie
miejsc wśród narodów świata. Tyłko wtedy
będziemy mogli w każdej chwili przeciw-
stawić się agresji imperializmu niemiec-
kiego.”

Na zakończenie wznieziono okrzyk na
cześć Najjśniejszej Rzeczypospolitej Pol-
skiej i jej Prezydenta. Orkiestra odegrała
hymn narodowy.

Następnie zadklamowały wiersze oko-
licznościowe Gronowiana, Abrahamowa,
Goykówny, Lyskówna, Hołdówna i Gorz-
na. Odhwiżono kilka kraków kaszubskich
i wykonano pieśni ludowe.

Dozynki zakończyły się zabawą tanecz-
ną. Z. M.

Ustawiana zgubiony dowód tosa-
mcki konia Jelewcz Gostrow, powiat
morski. (351)

Ustawiana się zgubione stałe zaświadcze-
nie rehabilitacyjne na nazwisko Wiosz Jakób,
Chłapowo, pow. morski. (354)

Ustawiana się zgubione stałe zaświadcze-
nie rehabilitacyjne na nazwisko Samson Lucja,
Okulnowo, pow. morski. (347)

Ustawiana skradzione dokumenty:
stałe zaświadczenia o rehabilitacji, odzież
zameldowania, przywłaszczenie nieruchomości
na nazwisko Okoła Bryka oraz zwie-
dzkowo kupieckie Wiktor Okoła, Choczwowo,
pow. Lebnrk. (338)

Zakupi natychmiast
4 windy linowe dla przyczek do ładowa-
nia, powiat Dąbrowa, pow. morski. (361)

Potrzebna od zaraz
gospodni wydz. pomoc domowa na wies
2-go oddz. możliwie młodości doje-
nią jednej krowy. Kótki, Zamostno (koło
Wajherowa). (360)

Gospodarstwo

dom z ogrodem, skien przyczek, kupi
Makowskiego, powiat Państwawa
Bryka Mebli i Kreszeli”. Gólcieino, powiat
morski. (352)

Ustawiana się zgubiony dowód tosa-
mcki konia i kartę rowerowa na nazwisko
Dabrowski Józef. Miłwino, powiat mor-
ski. (358)

JABLKA

**OPADY, OWOCE
WSZĘKIEGO RODZAJU**
zakupujemy stałe

Pomona

Wajherowo, Sobieskiego 225
dewniej Hołszulcz.

Ustawiana się zgubione tymczasowe
zaświadczenie rehabilitacyjne na nazwisko
Helwig Paulina, Krokowa, pow. morski. (357)

Ustawiana się skradziony dowód oso-
bisty na nazwisko Madziak Michał, Waj-
herowo, pow. Jarka 30. (356)

Ustawiana się zgubione tymczasowe
zaświadczenie rehabilitacyjne, zaświadcze-
nie rejestracyjne i dowód osobisty konia
na nazwisko Smaul Henryk, Rybno, pow.
morski. (350)

Zamienić małe mieszkanie w Toruniu
na Wajherowo lub Gólcieino od zarz. Zgło-
szenia w administracji. (350)

Ceny ogłoszeń: drobne za wyraz 10.—, poszukiwanie pracy za wyraz 5.— zł. Ogłoszenia urzędowe, przetargi i nekrologi za 1 mill-Reklamowe po 14.—. Tłustym drukiem 100proc. drożej.